

सक्तिसंघ
नेतृत्व कामका लागि पनि अनैतिक काम नगर्नुस् ।
- थमस हाडी

सम्पादकीय

प्रेसको जिम्मेवारी नभुलौ

नागरिक संस्था मध्येको जेतो संस्था नेपाल पत्रकार महासंघ ६८ वर्षमा प्रवेश गरेको छ । बीस २०१२ साल चैत १६ गते स्थापना दिवस र संस्थापक सभापति कृष्णप्रसाद भट्टराईलाई मान्न थालिएको छ । केहीले २००८ सालमा नेपाल पत्रकार संघ गठन भएको जिकिर गरेका छन् । इतीहासकार गृष्म बहादुर देवकोटाको किताबमा र प्रकृति अधिकारीको शोधपत्रमा २००८ सालमा स्थापना भएको उल्लेख छ । नेपाली पत्रकार महासंघले २०१२ साल चैत १६ गतेलाई स्थापना दिवस मान्न थालेको प्रजातन्त्र पुनःस्थापना पछि हो । नेपालमा नागरिक अधिकारका लागि पत्रकारले संगठित तरिकाले आवाज उठाएको करिब सात दशक पुन लाग्दा पनि आधुनिक सुगमा पनि नागरिक अधिकार र अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको पक्षमा आवाज उठाउनु परेको छ । साशक विरुद्ध बोल्न नपाउने, मुख थुन्ने र जेल पठाउने काम रोकिएको छैन । स्थापनाकालमा उठाइएका नागरिक अधिकार, प्रेस स्वतन्त्रता, पत्रकारको हक हित र पत्रकारिताको विकासका मुद्दा कायाहै छ ।

कृष्णप्रसाद भट्टराईका अनुयायी, लोकतन्त्रको लागि स्थापना भएको पार्टीको नेतृत्वमा सत्ता संचालन हुँदा पनि अवस्थामा आमूल परिवर्तन आउन नसक्नु विड्मन्ना हो । सत्तासंग काङ्गेसले आपाना मूल्य र मान्यता विर्सेको छा पत्रकारिता स्वतन्त्र हुनुपर्छ, नागरिको अधिकारका मुद्दा र पत्रकारको हकहितका मुद्दा सरकारमा को छ भनेर उठाउन थालिएको छ । पत्रकारको पेसागत संगठनको नेतृत्व दलका नेताले तोकिदिने तिनैलाई अनुमोदन गरिएने चलन बढेर गएको छापत्रकारले कस्तो नीति बनाउने र त्यो नीति कार्यान्वयन गर्न कस्तो नेतृत्व भन्ने बहस हुनुपर्ने हो । सरकारमा जुन दलहरू छन् तिनका भातुर्यस्थाका मात्र पत्रकार महासंघको नेतृत्वमा छानासत्ताको छायामा पत्रकार महासंघ पुगेको छानागरिको अधिकार र प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताप्रति लद्दु नुपर्नेमा सत्ता र साशकका गलत क्रियाकलापको विरोध गर्नेको विरुद्ध देखिने गरेको छ । अहिले पत्रकारिता कस्तो अवस्थामा छ, चुनौतीको सम्पादन कर्त्ता वरेमा चर्चा कम हुने गरेको छा । पत्रकारका समस्या र पत्रकारिताको विकासका कुरा अझै परिस्कृत रूपमा उठाउनु पर्ने खाचो भएको छ । नेपालको होके नागरिक/प्रजातान्त्रिक आन्दोलनमा पत्रकारहरूको प्रतिनिधिमुलक संस्था नेपाल पत्रकार संघ हालको महासंघले संकिय भएर लाग्देको इतिहास छ । राजनीतिक दलहरूलाई संकेत आन्दोलनमा लाम्न घच्छाच्याउने काम प्रेसले गरेको हो ।

आन्दोलनमा पत्रकारहरूले खेलेको भुमिकाको राजनीतिक दल र नागरिक समाजले मुक्त कष्ट प्रशंसा गर्ने गर्दछनाराजनीतिक दल विपक्षमा हुँदा पत्रकार र पत्रकारिताको समस्यामा बोल्ने सत्तामा पुगेपछि बेवास्ता गर्ने गरेका छन् । मौसमी बन्ने गरेका छन् नेपाली उचान खोलो तन्त्रो लौरो विंस्टो भने भै पत्रकारका समस्या बिसर्ने गरेका छन् । मैनवर्ती आफै जेले अरुलाई उज्यालो दिएकै पत्रकारहरू भोको पेटले नागरिको आवाज दिने गरेको छन् । मर्यादित र व्यावसायिक पत्रकारिताको लागि राज्ञ र निजी संचारगृहले पत्रकारलाई सहयोग गर्न सकेको छैन । पत्रकारले भौतिक र पेशागत सुरक्षाका लागि सडकमा आवाज उठाउँदै आएका छन् । जब जब समस्या आउँछ तब पत्रकारलाई निस्कासन, तलब नदिने, कटौती गर्ने काम हुने गरेको छा दुखोको बेला साहस र राहत दिनुपर्नेमा आहात पार्ने काम हुने गरेको छा जनतालाई संचेत र जगरूक बनाउनुपर्ने बेला जागिरबाट हटाउने, तलब घटाउने, नदिने काम हुँदा सरकार पनि पत्रकारको पक्षमा बोल्न नसक्ने सीमित बनेको छा राजनीतिक दल पनि थाहै नपाएको जस्तो नाटक गर्ने गर्दछन् ।

आधुनिक मुलुकको पत्रकारिता क्षेत्रमा हासिल गरेको उपलब्धिका बायेमा बहस गर्नुपर्ने बेलामा पुराने कुरा दोहोचाउनु परेको छ । राज्ञ र संचारगृह पत्रकारका हकहितप्रति उदासीन रहेको प्रमाण एउटै मुद्दा उठाइरहनु हो । सिंहदरबारमा केन्द्रीत रहेको अधिकार स्थानीय तहसम्म पुगेको छ । तर सिंहदरबारमा बस्नेको जस्तै व्यवहार गर्न थालेका छन् । आफुलाई सिंहदरबारको शासक जस्तो ठार्ने प्रवृत्ति बढेको छ । पत्रकारलाई राज्यले संबोधन मर्गता आर्थिक विकास र सम्पुद्धिको बाटोमा हिडाउन प्रेसको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । नेपाललाई आधुनिक संचारिता एकाकार गराउन प्रेस स्वतन्त्रताको योग्यतार्थी र पत्रकारको पेशागत र भौतिक सुरक्षा आवश्यक छ । पत्रकारको छाता संगठन नेपाल पत्रकार महासंघको फण्डामुनि मुलुकभर र संसारभर छारिएर रहेको नेपाली पत्रकारको अधिकार र स्वतन्त्रताको लागि चेशाप्रति इमान्दार बन्नु आजको आवश्यकता हो । सत्ताको दास बनेर भर्ती र खाउँला भने बन्ने काम पत्रकार र पत्रकार महासंघको होइन । नागरिको अधिकार सुरक्षित गर्ने, भयरहित वातावरण बनाउन सधै खबरदारी गर्नुपर्छ । स्थापना दिवसको अवसरमा सबैलाई पत्रकार महासंघले इतीहास, अहिलेको जिम्मेवारी र नेपाली जनताले सधै सम्भन्ने नागरिक संस्था बनाउने प्रेरणा मिलोस सबैमा शुभकामना ।

तापाईंको आजा

मेष	ब्यापारमा लाभ तुला	सत्कार मिलेउ
वृष	शकुको भय	पृष्ठिक
मिथुन	भमेला बढ्ने	सम्पादकीय
कक्टु	कार्यमा सफलता	मकर
सिंह	मन चञ्चल	आर्थिक समस्या
कब्ज्या	सहयोग मिलेउ	क्रम
		मानसिक तनाव
		मीन
		शारीरिक भमेला

हरिसिद्धि भवित्वाणी केन्द्र
पोखरा-१६, जोगिमणीमार्ग, मोबाइल: ९८५६०२०५८६
चिना, टिप, हस्तरेखा, आखत, माटो हेत्का लागि सम्भन्नहोस् ।

नेपाल (एस) उपाध्यक्ष भुसालको नेतृत्वमा सरकारमा जाने

रासस

काठमाडौं, १५ चैत

नेपाल (एकीकृत समाजवादी) ले पार्टीका उपाध्यक्ष डा बेदुराम भुसालको नेतृत्वमा उपमहासचिव प्रकाश ज्वालालाई सरकारमा पठाउने भएको छ ।

पार्टी अध्यक्ष माधवकुमार नेपालको अध्यक्षतामा केन्द्रीय कार्यालयमा बुधबार बसेको सचिवालय बैठकले सो निर्णय गरेको हो । पार्टीका प्रचार विभाग प्रमुख जगन्नाथ खतिवडाले बैठकमा नेपालले सरकारमा पार्टीको संलग्नताका विषयलाई लिए प्रधानमन्त्री प्रधानाङ्गमा बोल्न थालाल विवरण दिएको छ ।

भुसालको नेतृत्वमा सरकारमा जाने निर्णय भएको जानकारी दिनुपर्यो । उहाँकानुसार पार्टीले तीन मन्त्रालयको दाबी गरेकाले अर्को मन्त्रालयका लागि पनि पहल गर्नेछ ।

यसअघि पार्टीले सरकारमा पठाउने नेताको नाम छोट गर्न गठित कार्यदलले सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न गरेपछि अनिम्न प्रस्ताव सचिवालयको बैठकमा पेश गरिएको थियो । पार्टी अध्यक्ष नेपालले सरकारमा पार्टीको संलग्नताका विषयलाई लिए प्रधानमन्त्री प्रधानाङ्गमा बोल्न थालाल विवरण दिएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

भुसालले सरकारमा पार्टीको नेतृत्वमा जाने निर्णय भएको छ ।

पर्वतमा दीर्घरोगी राहतबाट बचित

पोखरापत्र संवाददाता
पर्वत, १५ चैत

सरकारले दीर्घरोगीलाई रु पाँच हजार राहत दिने निर्णय गरेको भए पनि पाउन सकेका छैनन् । मासिक उपलब्ध गराउने राहत रकम नपाउदा लाभाग्रही निराश बनेका छन् ।

शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारले २०७८ भदौ २५ गते दीर्घरोगीलाई मासिकरूपमा रु पाँच हजार रकम दिने निर्णय गरेको थियो । स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयले २०७८ चैत २८ गते परिपत्र गर्दै कार्यविधि सबै स्थानीय तहलाई पठाएको थियो । सरकारले बजेटमै समावेश गरेर सो निर्णय गरेको भए पनि स्थानीय तहले त्यसलाई कार्यान्वयन नगदी दीर्घरोगी उक्त सुविधाबाट बचित छन् । मिर्गोला प्रत्यारोपण गरेका, सबै प्रकारका क्यान्सर

रोगी र मेरुदण्ड पक्षधातका बिरामीलाई औषधोउपचार खर्च दिने सरकारको घोषणा पनि अझै कार्यान्वयनमा आउन सकेको छैन । स्थानीय तहमार्फत प्रक्रिया पूरा गरेका बिरामीले गत साउनबाटै रकम पाउनुपर्ने भए पनि पर्वतको पैर्युँ गाउँपालिकाबाहेक अन्य स्थानीय तहले वितरण गरेका छैन । पर्वतमा दुई नगरपालिका र पाँच गाउँपालिका छन् । अधिकांश पालिकाले बजेट अभावका कारण राहत रकम वितरण नगरेको जनाएका छन् । कुम्भा नगरपालिकाले दीर्घरोगीको अभिलेख सङ्कलन गरे पनि बजेट उपलब्ध गराउन नसकेको जनाएको छ । कुम्भा नगरपालिकाका स्वास्थ्य शाखा संयोजक यामप्रसाद शर्मले केन्द्रबाट रकम नआएसम्म मासिक रु पाँच हजार उपचार

खर्च वितरण गर्न नसकिने बताउनुभयो । “दीर्घरोगीको अभिलेख सङ्कलन भइसकिको छ, कुम्भामा दुई स्याभन्दा बढी बिरामी छन्”, उहाँले भनुभयो, “हामीले आफ्नो श्रोतबाट नथ्याउने हुँदा कार्यान्वयन गर्न सकिएको छैन ।” उहाँले कुम्भा नगरपालिकाले मात्र नभई पर्वतका अन्य पालिकाले पनि दीर्घरोगीलाई रकम वितरण नगरेको बताउनुभयो । फलेवास नगरपालिकाले दीर्घरोगीको विवरण सङ्कलन गरे पनि रकम उपलब्ध गराएको छैन । नगरपालिकाले स्थानीय तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयमा विवरण पठाए पनि रकम नजाएका कारण उपलब्ध गराउन नसकेको जनाएको छ । कुम्भा नगरपालिकाका स्वास्थ्य शाखा संयोजक यामप्रसाद शर्मले केन्द्रबाट रकम नआएसम्म मासिक रु पाँच हजार उपचार

अनुसार पैर्युँले दीर्घरोगीलाई रु पाँच हजारका दरले रकम उपलब्ध गराउँदै आएको छ । गाउँपालिकाले गत असोज १ गते देखि रकम उपलब्ध गराउन थालेको हो । पैर्युँमा २० दीर्घरोगी छन् । उनीहस्ते मासिक रकम पाउन थालेका छन् ।

गाउँपालिकाले आन्तरि करूपमा शोधभर्ना हुने गरी रकम उपलब्ध गराउँदै आएको छ । पैर्युँले गभीर रोग लागेका नगरिकको उपचारमा समेत सहयोग गर्दै आएको भुर्तेलले बताउनुभयो । गाउँपालिकाले स्थायीरूपमा बसेबास गर्दै आएका मुटु, मिर्गोला, क्यान्सर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र पुनुभयो । गाउँपालिकाले फागुनदेखि लागू हुन्छ भने दिएको स्वास्थ्य बीमा परिचयपत्र साथमै बोकेर गएका विकलाई स्वास्थ्य केन्द्रले बीमा योजना लागू नभएको भन्दै पूर्ण शुल्क तिरेमात्र उपचार

नेपाल-भारत सीमा समन्वय बैठक

रासस

काठमाडौं, १५ चैत

नेपाल-भारत सीमा समन्वय बैठक भारतको नौतनवामा रहेको ६६औं गण एसएसबी क्याम्प कार्यालय महाराजगञ्जमा मद्द गलबार सम्पन्न भएको छ ।

बैठकमा सीमामा शान्तिसुरक्षा, एकीकृत जाँचचौकी (आइसिपी)

रहेको आइसिपी निर्माणमा देखिएको अस्पष्टता विषयमा बैठक कोन्द्रित रहेको बताउनुभयो । बैलाहियामा निर्माणको क्रमाहो आइसिपीको ठेक्का प्रक्रिया सकिएको र केही दिनमै शिलान्यासको तथारी रहेको छ । यसका साथै बैठकमा भारतमा हुने आगामी नगरपालिकाका निकायको निर्वाचनमा नेपालको

सहयोग विषयमा पनि छलफल भएको भारत महाराजगञ्जका प्रमुख जिल्ला अधिकारी सत्येन्द्र कुमारले जानकारी दिनुभयो । नगरपालिकाको निवाचनलाई मध्यनजर गर्दै सीमामा थप सतर्कता आपनाउने नेपाली पक्षसँग आग्रह गरेको र नेपाल प्रशासनले पूर्ण सहयोग गर्ने आश्वासन दिएको उहाँले बताउनुभयो ।

रकम भुक्तानी तहुँदा स्वास्थ्य सुविधाबाट बचित

पोखरापत्र संवाददाता
गलकोट, १५ चैत

मिर्गोला गाउँपालिकाले स्वास्थ्य बीमा रकम भुक्तानी नगदी यहाँका बासिन्दा स्वास्थ्य सेवाबाट बचित भएका छन् ।

गाउँपालिकाले नागरिकलाई निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा दिने उद्देश्यले एक हजार आठ सय ३८ जनाको फागुन महिनादेखि लागू हुने गरी स्वास्थ्य बीमा गरे पनि गाउँपालिकाले समयमै भुक्तानी नगदा समस्या भएको हो । निसीखोला-१ किटेनीका वीरबहादुर विक गत फागुन २५ गते जाँचका लागि बुर्तेवाड प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र पुनुभयो । गाउँपालिकाले पालिकाभन्दा बाहिरी स्वास्थ्य संस्थामा उपचार वा जाँच गराएको हकमा १० हजार दिने निर्णय गरेको छ ।

रासस

चैतवन, १५ चैत

विगत दुई दशकअघि राष्ट्री नदीमा आएको बाढीका कारण पुरिएको धौलाघारी तालको खोजी सुरु गरिएको छ ।

बाढीका कारण पुरिए गेग्रेनमा परिणत बनेको तालको भरतपुर महानगरपालिका-२३ ले खोजी र

हुने बतायो । उहाँले उपचारका क्रममा लागेको सम्पूर्ण रकम तिरेर घर फर्क्कुनुभयो । विक मात्र होइन, यतिबेला निसीखोलाले फागुनदेखि लागू हुने गरी बीमा गरेका स्थानीय सुविधाबाट बचित छन् । गाउँपालिकाले नागरिकलाई निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा दिने उद्देश्यले एक हजार आठ सय ३८ जनाको फागुन महिनादेखि लागू हुने गरी स्वास्थ्य बीमा गरे पनि गाउँपालिकाले समयमै भुक्तानी नगदा समस्या भएको हो । निसीखोला-१ किटेनीका वीरबहादुर विक गत फागुन २५ गते जाँचका लागि बुर्तेवाड प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र पुनुभयो । गाउँपालिकाले फागुनदेखि लागू हुन्छ भने दिएको स्वास्थ्य बीमा परिचयपत्र साथमै बोकेर गएका विकलाई स्वास्थ्य केन्द्रले बीमा योजना लागू नभएको भन्दै पूर्ण शुल्क तिरेमात्र उपचार

हालसम्म पर्हिलो चरणको रु ६४ लाख बीमा रकम भुक्तानी गर्न नसक्दा बीमा गरेका नागरिक पनि सुविधाबाट बचित भएका हुन् । सङ्घ, प्रदेश र पालिकाको आन्तरिक स्रोतको राजस्व बाँडफाँटबाट नागरिकको बीमा गर्ने निर्णय गरे पनि सङ्घ र प्रदेशबाट समयमै बजेट नआउँदा रकम भुक्तानी गर्न नसकिएको गाउँपालिकाका यूवामा अधिकारी पुरुषोत्तम गौतमले बताउनुभयो । गाउँपालिकाले बीमा गरिएको थियो । सोहीअनुसार गाउँपालिकाले पाँच हजार चार सय परिवारका लागि राजस्व बाँडफाँटबाट रु ८५ लाख प्राप्त भएको र चाँडै रु एक करोड भुक्तानी गर्ने तयारीमा रहेको गाउँपालिकाका निमित्त प्रशासकीय अधिकृत दिलीपकुमार चन्दले बताउनुभयो ।

सङ्घीय सरकारबाट केही दिन अघि रु ५५ लाख प्राप्त भएको र चाँडै रु एक करोड भुक्तानी गर्ने तयारीमा रहेको थियो । यसले चरणमा नौ हजार एक सय ८५ जनाको स्वास्थ्य सेवाको उत्तराधिकारी बनाएको र चाँडै रु ५५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको उहाँले बताउनुभयो ।

आयो टप्प टिप्पो लग्यो मिति पुग्यो, टारेर टर्दैन त्यो ।
इन्द्रै विन्ति गरुन् भुक्तेर पदमा, त्यो विन्ति मान्दैन त्यो ॥

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

स्व. देव कुमारी गुरुङ

जन्म :
१९६५/०६/१६

जन्म :
१९६५/०६/१६

यस B13 हड्कडका पूर्व अध्यक्ष श्री चिनकाजी गुरुङका माता एवं श्रीमती कृष्ण कुमारी गुरुङकी सासुआमा देव कुमारी गुरुङको द५ वर्षको उमेरमा भएको असामयीक निधनले हामी B13 परिवारलाई मर्माहत एवं स्तब्ध बनाएको छ । यस दुःखद घडीमा दिवंगत आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौँ । साथै यस दुःखद घडीमा शोकसन्तप्त परिवारजनप्रति धैर्यधारण गर्ने शक्ति प्राप्त होस भनी भगवानसँग कामना गर्दै हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौँ ।

रोशन गुरुङ
अध्यक्ष तथा
B13 हड्कड परिवार